

N 037 Naturresursplanering 20 poäng

Fastställd av linjenämndens ordförande och linjeledaren i enlighet med beslut fattat i linjenämnden för utbildningar inom miljö- och livsmedelsområdet vid högskolan i Kalmar 1981-09-10.

1. Beslut om inrättande av kursen

Kursen ingår i tredje årskursen på Miljö- och livsmedelslinjens gren för naturresursplanering.

2. Kursens mål

Kursens övergripande mål är

- att mot bakgrund av vårt nuvarande landskaps uppbyggnad ge kunskaper om hur information om naturmiljön kan användas i planering och miljökontroll
- att ge kunskap om sådana samhällsåtgärder som reglerar mark- och vattenanvändning.

Den övergripande målsättningen kan brytas ner och formuleras i form av färdigheter, varvid följande får anses viktigast:

- att utföra basinventeringar enligt i dag tillgängliga metoder av berggrund, jordarter, vegetation och fauna
- att i fält och laboratorium kunna utföra kvalitativ undersökning av berg- och jordmaterial
- att bedöma olika områdens förutsättningar och känslighet för olika verksamhet, t ex jordbruk, skogsbruk, bebyggelse, friluftsliv, täktverksamhet, naturvård och lokalisering av deponeringsanläggningar
- att upprätta skötsel- och dispositionsplaner för naturreservat och grönområden
- att upprätta täkt- och efterbehandlingsplaner för berg-, jord och torvmaterial
- att tolka och genomföra kemisk analys på mark och vatten
- att belysa och bedöma begreppen mark- och vattenkvalitet
- att utföra konsekvensbedömningar för beräknad föroreningsbelastning på hela ekosystem och på enskilda populationer

3. Kursens innehållInventering och kartering av naturmiljö (5 p)

Översikt av Nordens naturtyper. Samband mark och vegetation. Planeringsegenskaper. Olika typer av klassificeringssystem.

Flygbildtolkning, geomorfologi, jordarter och vegetation. Geovetenskaplig resursklassificering. Inventering och kartering av berg-, jord- och ersättningsmaterial, markanvändning, vegetation, fauna och landskapsbild. Översiktligt och i fält. Undersökningsuppläggning. Redovisningsmetoder och teknik för kartframställning.

Mark- och vattenkvalitet (5 p)

Markkemi. Provtagningsmetodik och olika analysmetoder. Tolkning av analysresultat. Begreppet markkvalitet. Biologisk nedbrytning. Effekter av olika föroreningshalter. Markvårdsproblem inom jord- och skogsbruk.

Övriga markvårdsproblem, försurning, tungmetaller, radioaktivitet i berg- och jordarter.

Miljökontrollsystem för markkvalitet.

Vattenkemi. Belastningsberäkningar. Provtagnings- och analysmetoder. Tolkning av analysvärden. Miljökontrollprogram för vattenkvalitet.

Planering för mark- och vattenanvändning (10 p)

Reglering via lagar och förordningar, miljöskydds-, naturvårds-, VA-, skogsvårds-, byggnadslagstiftning och hälsovårdsstadgan. Fysisk riksplanering. Regional och kommunal översiktsplanering. Användning av olika former av planunderlag baserat på naturmiljön, förutsättnings-, möjlighets- och konfliktanalyser. Begreppen ekologisk planering och ekologisk grundsyn. Skötsel och disponering av naturområden. Naturvårdsplanering. Skötselplaner för olika naturtyper. Beteseffekter. Skötsel och disponering av grönytor. Användning av naturlig vegetation i bostads- och rekreationsområden. Etablering av naturlig vegetation. Slitagefrågor. Skogsbruksplaner. Tåktverksamhet, brytningsteknik, efterbehandling och ansökningsförfarande. Exploatering av grunda bottnar. Restaurering av sjöar och vattendrag. Kalkningsprogram. Ekonomi i planering och naturresursanvändning. Industrier med miljöfarlig verksamhet.

Undervisningen avslutas med en fältkurs i internatform centrerad kring olika konkreta planeringsproblem. Här används inventerings-, klassificerings-, utvärderingsmetoder rörande naturmiljön på ett problemorienterat sätt.

4. Undervisning och examination

Undervisningen utgörs av föreläsningar, gruppövningar, laborationer, fältövningar samt studiebesök. Deltagande i laborationer, fältövningar, gruppövningar samt studiebesök är obligatoriskt.

Examination sker genom skriftligt prov vid kursens slut. Kunskapsredovisning kan även ske under kursens gång.

På kursen som helhet skall sättas betyg. Därvid används något av uttrycken underkänd, godkänd och väl godkänd.

Studerande, som har underkänts i prov, har rätt att undergå förnyat prov för att få godkänt betyg. Studerande, som har underkänts två gånger i prov för viss kurs eller del av kurs, har rätt att begära att annan lärare utses för att bestämma betyg för honom (se vidare högskoleförordningen 7 kap, 6 §).

5. Behörighetsvillkor

- a. Om kursen läses som fristående enstaka kurs:
Förutom allmän behörighet krävs åk 1 och 2 på miljö- och livsmedels-
linjens grenar för miljöteknik och naturresursplanering
eller motsvarande kunskaper.
- b. För linjestuderande:
Se utbildningsplanen Punkt 4.2.

6. Övriga anvisningar

Till kursen kan endast antas ett begränsat antal studerande.

7. Litteratur

Se sid. 4.

Naturresursplanering 20 poäng

avsett 1986 02/21

7. Litteratur

Fastställd av linjenämnden för utbildningar inom miljö- och livsmedelsområdet vid högskolan i Kalmar 1981-09-10.

Arnemo, R, Carlsson, D, Karakterisering av vatten för fysisk planering, SNV PM 1149, 1979

Björkhem, U, Borg, L, Gerell, J, Johnsson G, Metoder för landskapsanalys, SNV PA 1319, 1980

Borg, L, System för beskrivning av vegetation, Högskolan i Kalmar, 1980, stencil

Borg, L, Pahlsson, L, Ekologiska kriterier för markanvändningsplanering, Högskolan i Kalmar, 1978, stencil

Johansson, H G, Enkell, K, Geologiska kriterier av betydelse vid sökande av grovkorniga moräner, VII Rapport 194, Statens Väg- och Trafikinstitut, 1980, 45 sid

Grus och sand på land och i hav, SIND 1980:1, Liber, 1980, 418 sid.

Hushållning med Mark och Vatten 2. Liber

Lindén, A, Metoder för inventering av alternativa material till naturgrus, Sveriges Geologiska Undersökning, 1980, 72 sid

Metoder för inventering av grusförekomster, Sveriges Geologiska Undersökning, 1979, 107 sid

Miljövårdsproblem vid avfallsupplag, SNV Publ 1976:13, Liber

Naturvård och täktverksamhet, SOU 1979:14, 15, Liber 1979, 130 + 229 sdi (varav 150 sid ingår i kursen)

Nilsson, S-A, Investeringskalkylering, Liber 1976

Hasund, K P, Restaurering av dagbrott, täkter och tippar, Rapport 1, Sveriges Lantbruksuniversitet, 1978

Spara eller Slösa, Ingenjörsläroverket, 1977, 143 sid

Tillsyn enligt miljöskyddslagen - allmänna råd, SNV Råd och riktlinjer, 1978:4, Liber

Tillämpad geologi, Norrlandsfonden/Sveriges Geologiska Undersökning, 1978, Kompendium, 60 sid

Tonell, P-E, Svensk allmän naturvård, Dialog, 1978

Täkt - allmänna råd, Statens Naturvårdsverk, Liber 1979, 100 sid

Dessutom tillkommer kompendiematerial som delas ut under kursens gång.